

Fra: Kris Cato Sara-Tohn[tohn92@hotmail.com]
Sendt: 18.01.2023 12:11:08
Til: Pål Norvoll[pal.norvoll@kautokeino.kommune.no]
Tittel: Regulering til boligformål

Hei Pål

Som snakket om ved flere anledninger og per telefon sender jeg det også nå skriftlig.

Anne Karen Sara-Tohn og jeg Kris Cato Sara-Tohn ønsker at vår eiendom:

Kommune nr: 5430
Gårdsnr: 12
Bruksnr: 49

Legges inn i den nye arealplanen som omregulert fra LNF område til boligformål med muligheter for utskilling av tomter for etablering av et boligfelt med 10-20tomter i øst siden av tomta.

Mvh
Kris Cato Sara-Tohn

Sendt fra min iPhone

Saksnr: 2023/8002

Mattilsynet har eit par merknader til planprogram kommunedelplan Måze.

Temakart Hensynssoner drikkevann bør vera med. Hensynssonebestemmelsane bør vurderast og reviderast om nødvendig. Eventuelle endringar må kanskje vedtas i arealplanen først. Men kart med soner og temat bør vera med i prosessen rundt kommunedelplanen også.

«Nasjonale mål for vann og helse» kunne gjerne vore med i oversikten over føringar for planarbeidet.

Boligar, næringsutvikling og opplevelsessenter er sentrale tema i planen. Vi minner om at når det er litt større utbyggingsplanar, må kapasiteten til vannverket vurderast, både kilde og vannbehandling.

I planbestemmelsane kan det tas med tilknytningsplikt der det er aktuelt og krav om tilbakeslagsventil for virksomheter som kan utgjera ein fare for innsug på vannledningsnettet.

Det er viktig at drikkevann er tema i konsekvensutredningar og ROS-analyser. Kva innvirkning kan klimaendringar og flom få for leveransen av nok trygt drikkevann?

Beklager litt forsinkelse på tilbakemeldinga.

Med vennlig hilsen

Astrid Lende Einevoll
Mattilsynet

Telefon: 22 40 00 00

Felles postadresse: Mattilsynet, felles postmottak, postboks 383, 2381 Brumunddal
postmottak@mattilsynet.no

www.mattilsynet.no www.matportalen.no

Fra: maze gilisearvi maze bygdelag[mazegilisearvi@hotmail.no]
Sendt: 12.02.2023 21:20:01
Til: Kautokeino kommune[e-post@kautokeino.kommune.no]
Tittel: Uttalelse til oppstart kommunedelplan Máze id 1998002

Hei

Vedlagt ligger uttalelse til oppstart kommunedelplan Máze id 1998002

Den kan også leses her:

Kommentarer til «Kommunedelplan Maze, Plan id 1998002»

Vi i Máze Gilisearvi er generelt positiv til forslag planprogram slik som vist. Det som er viktig for oss er at den nye planen fremmer utvikling av bygda Máze med tiltak som gjør det mulig for tilflytning, samt forhindre fraflytning. En god kommunedelplan vil legge til rette og aktivt støtte opp fra kommunen sin side ved å tilrettelegge for nye tomter til hus og næringsbygg.

Det er personer med direkte tilknytning til Máze som er interessert i å bygge her, men siden det per nå ikke er tilrettelagt så er det vanskeligere å få realisere for dem.

Vi har studert plankart over Máze og selv med en 500års flom-filtrering så finnes det mange områder som kan utvikles. Vi har etter gjennomgang av dette samt med innspill fra personer bosatte i Máze en del konkrete, men ikke uttømmende forslag til områder som kan tilrettelegges til nye hus.

- Vestsiden av barnehagen
- Brua over elva og sydover
- Området rundt eldresenteret
- Bádje-Máze mot E45

Det er 107 registrerte foretak i Máze per 12.02.2023. De er aktive innenfor mange forskjellige områder så det er et direkte behov for egnede plasser for næringsbygg, både frittstående og i tilknytning til eksisterende tomter. Slike formål ser vi nødvendigheten av å få nedfelt i nytt planprogram for Máze. - En løsning som tilrettelegger for nye etableringer.

Det er i samband med den overordnede planen også en stor mangel på kommunale boliger, det finnes per dags dato ikke noe organisert tilbud for midlertidig overnatting eller langtids leie foruten de få private som har dette i Máze. Vi har et kjempefint Grendehus som beklageligvis ikke kan

brukes grunnet teknisk stand, dette er også noe som burde omhandles selv om det er et eksisterende bygg.

Vi i Máze Gilisearvi vil med glede være til bistand under utformingen av planprogrammet. Vi ser frem til at det nå forhåpentligvis gjøres ferdig en plan som vil gjøre Máze mer attraktivt for bosatte, men fremfor alt for «nye Mázeværinger». Planen er meget viktig for oss og vår fremtid derfor ser vi frem til å høre fra- og samarbeide med kommunen i prosessen.

Representant Máze Gilisearvi, Ante Guttormsen

Sted: Longyearbyen

Dato: 12 feb 2023

Med vennlig hilsen

Ante Guttormsen

Leder for Máze gilisearvi/ bygdelag

Kommentarer til «Kommunedelplan Maze, Plan id 1998002»

Vi i Máze Gilisearvi er generelt positiv til forslag planprogram slik som vist. Det som er viktig for oss er at den nye planen fremmer utvikling av bygda Máze med tiltak som gjør det mulig for tilflytning, samt forhindre fraflytning. En god kommunedelplan vil legge til rette og aktivt støtte opp fra kommunen sin side ved å tilrettelegge for nye tomter til hus og næringsbygg.

Det er personer med direkte tilknytning til Máze som er interessert i å bygge her, men siden det per nå ikke er tilrettelagt så er det vanskeligere å få realisert for dem.

Vi har studert plankart over Máze og selv med en 500års flom-filtrering så finnes det mange områder som kan utvikles. Vi har etter gjennomgang av dette samt med innspill fra personer bosatte i Máze en del konkrete, men ikke uttømmende forslag til områder som kan tilrettelegges til nye hus.

- Vestsiden av barnehagen
- Brua over elva og sydover
- Området rundt eldresenteret
- Bádje-Máze mot E45

Det er 107 registrerte foretak i Máze per 12.02.2023. De er aktive innenfor mange forskjellige områder så det er et direkte behov for egnede plasser for næringsbygg, både frittstående og i tilknytning til eksisterende tomter. Slike formål ser vi nødvendigheten av å få nedfelt i nytt planprogram for Máze. - En løsning som tilrettelegger for nye etableringer.

Det er i samband med den overordnede planen også en stor mangel på kommunale boliger, det finnes per dags dato ikke noe organisert tilbud for midlertidig overnatting eller langtids leie foruten de få private som har dette i Máze. Vi har et kjempefint Grendehus som beklageligvis ikke kan brukes grunnet teknisk stand, dette er også noe som burde omhandles selv om det er et eksisterende bygg.

Vi i Máze Gilisearvi vil med glede være til bistand under utformingen av planprogrammet. Vi ser frem til at det nå forhåpentligvis gjøres ferdig en plan som vil gjøre Máze mer attraktivt for bosatte, men fremfor alt for «nye Mázeværingene». Planen er meget viktig for oss og vår fremtid derfor ser vi frem til å høre fra- og samarbeide med kommunen i prosessen.

Representant Máze Gilisearvi, Ante Guttormsen

Sted:

Dato:

Kautokeino kommune
Bredbuktnesv. 6
9520 KAUTOKEINO

Vår dato: 13.02.2023

Vår ref.: 202301084-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2022/2040-4

Saksbehandler: Eva Forsgren,
22959616, efor@nve.no

NVEs innspill - Varsel om oppstart - Kommunedelplan for Maze - Kautokeino kommune

Vi viser til varsel om oppstart datert 13.01.2023.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs vurdering av planprogram

Planprogrammet omtaler flomsonekartleggingen av kautokeinovassdraget og at planen skal ivareta bestemmelser til byggehøyder m.m.

Vi minner om at [Kautokeinovassdraget er et verna vassdrag](#) . [Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag](#) gjelder hovedelv, sideelver, større bekker, sjø og tjern og et område på inntil 100 m bredde på sidene av disse. Tiltaket må ikke komme i konflikt med vernegrunnlag og verneverdier for området, se [NVEs nettsider for informasjon om vernegrunnlaget](#). Vi ber om at dette ivaretas ved utarbeidelse av kommunedelplanen.

NVEs generelle veiledning

NVEs kartbaserte [veileder for kommuneplaner](#) er en veileder som leder dere gjennom alle våre fagområder og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i reguleringsplanen. Vårt innspill er at dere går gjennom denne kartbaserte veilederen og bruker den i planarbeidet. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

Vi anbefaler også at dere bruker våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjon og veiledning lagt opp etter plannivå, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>

På NVEs internettsider finner dere også koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på [NVEs kartløsninger](#).

NVE sin oppfølging av planarbeidet

Kommunen må vurdere om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#).

NVE ønsker planen tilsendt ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE.

Dere kan ta kontakt med NVE dersom det er behov for konkret bistand i saken.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Eva Forsgren
Senioringeniør

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Kautokeino kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhus/adresse Tel: 78 47 40 00
Poastaboksa/postboks 3 Org.nr: 974 760 347
9735 Kárášjohka/Karasjok [váldde oktavuoda/ta kontakt](#)
Áššemeannudeadji Thor-Andreas Basso
saksbehandler
Tel: +47 78 47 40 16

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6
9520 KAUTOKEINO

ÁŠŠI/SAK
23/310 - 3

MIN ČUJ./VÁR REF.
23/5833

DIN ČUJ./DERES REF.
2022/2040-4

BEAIVI/DATO
10.02.2023

Innspill vedrørende varsel om oppstart av planarbeid - kommunedelplan for Máze, Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune

Sametinget viser til deres brev av 12.01.2023 der det varsles oppstart av planarbeid med kommunedelplan for Máze, samt offentlig ettersyn av planprogram.

Generelt

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planleggingen etter den nye plan- og bygningslovens plandel er å *sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv* (jf. § 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf for plansystemet spesielt. Bestemmelsen er derfor også av betydning ved tolking av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget er i loven pålagt plikten å bistå i planleggingen når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-2). Sametingets plikt til å delta i planleggingen innebærer også en rett etter loven til å kunne reise innsigelse til arealplaner og å bringe regionale planer inn for departementet dersom saker av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse ikke er tilstrekkelig ivaretatt (jf. §§ 5-4 og 8-4).

Disse bestemmelsene i loven gjør det nødvendig at Sametinget klargjør grunnlaget for sin deltaking i planarbeidet. For at Sametinget skal kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte overfor planmyndighetene har Sametinget utarbeidet en planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Planveilederen begrunner og konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre det samiske naturgrunnlaget, og kan lastes ned fra Sametingets hjemmeside www.samediggi.no:
<https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/nyttige-ressurser/sametingets-planveileder-dokument/>

Sametinget er fornøyd med at kommunen legger opp til å bruke Sametingets planveileder i prosessen, og oppfordrer kommunen til å legge opp til en god planprosess med mulighet til bred medvirkning.

Samiske kulturminner

Kulturminner og kulturmiljø er et av utredningstemaene for konsekvensutredningen, og den skal redegjøre for kjente kulturminner, og områder med høyt potensiale for kulturminner innenfor planområdet. En oppdatert oversikt over kulturminner finnes i den nasjonale kulturminnedatabasen [askeladden.ra.no](#) og [kulturminnesok.no](#). Vi presiserer at utredningsplikten i hht. forskrift om konsekvensutredning ikke avklarer planens forhold til kulturminner, men redegjør for kulturminner og kulturmiljø i planområdet, deres verdi, og hvilke virkninger planen vil kunne få for kulturminner.

På kommuneplannivå er det ikke krav om gjennomføring av undersøkelsesplikten i henhold til lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 9, og endelig avklaring av forholdet til kulturminner gjennom kml. § 8

fjerde ledd, kan kun avklares for arealformålet bebyggelse og anlegg, men det er ikke noe krav i lovverket om at forholdet til kulturminner må avklares på dette nivået. Det er derfor opp til kommunen om man ønsker dette, og det må avklares med kulturminnemyndighetene ved Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget. Normalt blir forholdet til kulturminner avklart gjennom behandling av reguleringsplaner eller byggesaker.

På reguleringsplannivå er det krav om at forholdet til kulturminner avklares ettersom undersøkelsesplikten i hht. kml. § 9 da må oppfylles, og eventuelle dispensasjoner for frigivelse behandles etter kml. § 8 fjerde ledd. Forslagsstiller er pliktig til å dekke kulturminneforvaltningens utgifter ved de undersøkelser kulturminneforvaltningen foretar ved en oppfyllelse av undersøkelsesplikten i hht. kml. § 9, jf. kml § 10.

I områder hvor forholdet til kulturminner ikke blir endelig avklart på kommuneplannivå, eller det ikke stilles krav om reguleringsplan, må det utarbeides tydelige retningslinjer i kommunedelplanen som sørger for at det innhentes uttalelse fra kulturminnemyndighetene for tiltak i områdene, for å sikre at tiltaket ikke er i strid med kml. § 3, eller krever dispensasjonssøknad etter kml. § 8 første ledd. Dette gjelder så vel bygge- som LNFR-områder.

Vi minner om at alle samiske kulturminner fra år 1917 eller eldre er automatisk fredet, slik det følger av kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Denne oppregningen er heller på ingen måte uttømmende. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Oppsummering

Kommunens varsel om oppstart av planarbeid og offentlig ettersyn av planprogram inneholder ingen konkrete forslag til arealdisponeringer eller planbestemmelser, og vi er fornøyd med temaene for konsekvensutredningen. Det er dermed ikke grunnlag for Sametinget til å komme med annet en generelle innspill. Sametinget vil komme tilbake med uttalelse og ytterligere innspill når kommunedelplanen sendes på høring med KU, og det foreligger konkrete forslag til arealdisponeringer og planbestemmelser.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at dette innspillet bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms og Finnmark fylkeskommune.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Bjørn Berg
seniorráđđeaddi/seniorráđgiver

Thor-Andreas Basso
seniorráđđeaddi/seniorráđgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Kautokeino kommune   Bredbuktnesveien 6   9520   KAUTOKEINO

Kopijja / Kopi til:

Troms og Finnmark   Postboks 701   9815   VADSØ
fylkeskommune

Fra: Maret Steinfjell[maret@rdm.no]
Sendt: 10.02.2023 14:06:48
Til: Kautokeino kommune[e-post@kautokeino.kommune.no]
Kopi: Inga Margrethe Vars[margrethe@rdm.no];
Tittel: Innspill kommunedelplan for Máze

Innspill kommunedelplan for Máze

*På oppdrag av Sametingets referansegruppe for dokumentasjonssenter i Máze
nsker vi å gjøre oppmerksom på at det sannsynlig vil bli aktuelt å bygge et senter i
Máze. Derfor ber vi om at det i arbeidet med arealene blir tatt hensyn til et
besøkssenter inkl. nødvendig infrastruktur.*

Máret Steinfjell,
Prosjektansatt / Dokumentasjonsprosjekt Alta/Kautokeino vassdraget
Guovdageainnu Gilišillju / RDM

Kopi RDM administrasjon

Fra: Antje Schlecht[antje@sapminh.no]
Sendt: 01.03.2023 17:30:28
Til: Nils Henrik J Skum[nilsh@kautokeino.kommune.no]
Kopi: Nils Runar Hætta[nrh@kautokeino.kommune.no];
Tittel: Vedr. planprogram Maze

Heia Nils Henrik

fikk på vårt månedlige dialogmøte med kommunen i dag, informasjon fra Sindre om at planprogram for Maze var ferdigstilt og at den lå ut til høring. I en særdeles travel hverdag, er det dessverre ikke gitt at jeg sjekker kommunens nettsider jevnlig for oppdatert informasjon, og hadde derfor satt veldig pris på om det er mulig at Sápmi Næringshage i fremtiden kunne få et enkelt varsel om at planer er lagt ut til høring.

Det hadde derfor vært fint å bli inkludert i e-postlistene. Dette også, fordi vi jobber for kommunens etablererkontor hvor slike spørsmål kommer opp, og ikke minst i forbindelse med vårt arbeid med bedrifter som er del av næringshageprogrammet.

Så ønsker jeg påpeke at jeg savner masterplanen i planprogrammet. Det er vedtatt at den skal også legges til grunn og innarbeides: "«Reisemålsstrategi for Kautokeino kommune 2019 – 2026» innarbeides i alt relevant planverk i Kautokeino kommune, slik som kommuneplanens samfunns- og arealdel, delplaner til arealplaner, næringsplanen. Med relevant planverkenes planer som berører reiselivsnæringen."

Vedtaket av juli [Reisemålsutvikling for Kautokeino kommune vedtak 08.07.2019.pdf](#)

Selve masterplanen kan dere finne her [Reisemålsstrategi for Kautokeino 2019-2026.pdf](#)

I tillegg til denne, har det blitt utarbeidet forslag til mer konkrete tiltak, jamfør handlingsplanen jeg presenterte tidligere, hvor også Maze var berørt. Er ikke sikkert hvor aktuelt det er i denne omgangen. Men forutsetter at denne kan inkluderes som konkrete innspill fra reiselivsnæringen.

Kanskje det vil være nyttig å invitere inn reiselivsaktører som er godt kjent med masterplanen og arbeidet, i en av arbeidsgruppene. Her kan jeg nevne at Johan P. Eira har vært tett involvert i arbeidet og driver en av de største reiselivsbedriftene i kommunen med base i Maze.

Ønsker også å nevne at dette omfattende prosjektet, drives frem av Sápmi næringshage på oppdrag fra Kautokeino kommune.

På forhånd tusen takk for en kort tilbakemelding hvorvidt innspill og ønsker kan tas til følge.

Ustillaš dearvvuođat / Med vennlig hilsen / Kind regards

Antje Schlecht Valio

Bedriftsrådgiver // Fitnodatráđđeaddi
Sápmi Næringshage

+47 967 43 833
www.sapminh.no

Statens vegvesen

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO

KOMMUNE

Bredbuktnesveien 6

9522 KAUTOKEINO

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Per Johnny Sara / 47414461

Vår referanse:
23/7411-2

Deres referanse:
2022/2040-4

Vår dato:
02.02.2023

Uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid – kommunedelplan for Máze – Kautokeino

Viser til varsel av 12.01.2023 om oppstart av planarbeid med kommunedelplan for Máze – Kautokeino.

Saken gjelder

Formålet med rulleringen av kommunedelplanen for Maze er at gjeldende plan er fra 1993, planen er utdatert og er dårlig egnet som et overordnet styringsverktøy for fremtidig arealbruk. Kommunen viser til at den nye planen vil bli et tjenlig verktøy for å løse de framtidige arealbruksmessige utfordringene kommunen vil stå ovenfor.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Vi har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vårt samfunnsoppdrag er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem».

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet betyr at vi har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Markveien 49A
9510 ALTA

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Vårt innspill til oppstartsvarselet

Bygda Maze har adkomst via E45, veinettet i bygda består hovedsakelig av fylkesvei og kommunale veier. Bygda er et populært utfartssted for turfolk som skal videre på tur til vest eller østfjellet. Det er derfor viktig at kommunen avsetter parkeringsareal til en framtidig utfartsparkering.

Nye utbyggingsområder fordrer ofte ny infrastruktur. Det bør før utarbeidelse av kommunedelplaner, reguleringsplaner eventuelt byggeplaner for delområder, gjennomføres en risikovurdering hvor spesielt trafikksikkerhetsmessige forhold og kapasitet vurderes.

Vi er i den sammenheng opptatt av trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper, og at dette vektlegges i planleggingen. Videre kan det være nødvendig med ekstra trafikksikkerhetstiltak for å oppnå trygge løsninger for gående og syklende samt kollektivtransporten.

For å legge til rette for trafikksikre løsninger i planarbeidet, ber vi om at våre vegnormaler brukes for utforming av vegarealene i planområdet. Disse finnes i våre håndbøker: [Statens vegvesens håndbøker | Vegveven](#)

Vår uttalelse til varsel om oppstart er ikke utømmelig. Når et detaljert planforslag blir lagt ut til offentlig ettersyn, vil vi komme med ytterligere innspill og merknader. Ut over ovennevnte har vi ikke merknader til igangsetting av planarbeidet.

Vi ønsker kommunen lykke til med arbeidet og dersom det skulle være nødvendig med vår bistand vil vi delta i prosessen i tråd med vår rolle og ansvar.

Med hilsen

Oddbjørg Mikkelsen
Seksjonsleder

Per Johnny Sara
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

27.02.2023

Vår referanse

2023/476

Deres dato:

Deres referanse

2022/2040

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO

KOMMUNE

Bredbuktnesveien 6

9522 KAUTOKEINO

Telefonnummer til saksbehandler

Iris Jæger, 77642073

Innspill til varsel om oppstart av kommunedelplan for Máze - Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til varsel om oppstart av kommunedelplan for Máze med høringsfrist 27.02.2023.

Formålet med kommunedelplanen er ifølge planprogrammet «å oppgradere kommunedelplanen på områder hvor det anses nødvendig slik at planen på en best mulig måte blir et tjenelig verktøy for å løse de arealbruksmessige utfordringene kommunen vil stå ovenfor i tiden fremover.»

Gjeldende kommunedelplan for Máze ble vedtatt i 1993 og kommunen vurderer planen som dårlig egnet som et overordnet styringsverktøy for framtidig arealbruk i Máze. Planområdet utgjør et areal på om lag 6,5 km² og har en utstrekning på i overkant av 7 km.

INNSPILL TIL PLANPROGRAMMET

Kommunen har i planstrategien sin vedtatt at kommunedelplan for Máze skal rulleres i inneværende periode. Statsforvalteren ser det som positivt at kommunen ønsker å oppdatere eldre planer. Det fremkommer imidlertid ikke tydelig av oppstartsvarselet og planprogrammet hvilke føringer som ligger til grunn og hvilken ny arealbruk kommunen ser for seg i planområdet. Dette gjør det utfordrende for oss og andre høringsparter å gi treffsikre innspill tidlig i planprosessen eller kunne ta stilling til om planen kan komme i konflikt med nasjonale eller regionale hensyn.

Statsforvalterens vurdering er at planprogrammet bør være tydeligere i beskrivelsen av formålet med planarbeidet. Dette er blant annet viktig for å gi planarbeidet en tydelig retning, slik at utviklingen av bygda Máze styres i den retningen kommunen ønsker.

Planforutsetninger og overordnede rammer i arbeidet.

I det videre arbeidet må kommunen ta utgangspunkt i de til enhver tid gjeldene forskrifter og planretningslinjer. Den foreliggende listen over nasjonale og regionale føringer må oppdateres med siste versjoner av aktuelle styringsdokumenter. På hjemmesiden til Kommunal- og distriktsdepartementet (planlegging.no) er det en samlet oversikt over aktuelle veiledere for alle

fagområder. Også de enkelte fagdepartement og fagdirektorat har egne hjemmesider med målrettet veiledning.

Gjeldende reguleringsplaner

I planprogrammet listes det opp hvilke reguleringsplaner innenfor planområdet som tenkes videreført og hvilke som tenkes opphevet. Det er bra at kommunen har et bevisst forhold til dette allerede fra start. Det er ingen foreløpige vurderinger synliggjort i planprogrammet om bakgrunnen for hvilke planer som skal oppheves eller videreføres. Dette må komme frem i den videre prosessen. Vi vil anbefale å bruke blant annet Kommunal- og distriktsdepartementets veileder for kommuneplan. Aktuelle kapittel er særlig 4.6.7.3 og 5.4.

Vi minner om at prosessen for oppheving av reguleringsplaner styres av plan- og bygningslovens § 12-14.

Medvirkning og prosess

Vi vil minne om at kommunen jf. plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd «*har et særlig ansvar for å sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge*». Det fremgår ikke av planprogrammet hvordan barn- og unge i bygda Måze skal involveres i planprosessen. Dette må beskrives. Kommunal- og distriktsdepartementet (tidl. Kommunal- og distriktsdepartementet) har utarbeidet veilederen «*Barn og unge i plan og byggesak*». Denne kan være et nyttig verktøy i arbeidet med planen.

INNSPILL TIL KONSEKVENsutREDNING

Mulighetene for å finne de beste løsningene og unngå vesentlige negative virkninger for miljø og samfunn er størst på overordnet plannivå. Konsekvensutredninger på overordnet plannivå skal være gode nok til å beslutte om et areal bør avsettes til et bestemt formål, eventuelt på hvilke vilkår.

Planprogrammet omtaler ikke utredning av planen som helhet og konsekvensene av samlede arealbruksendringer i området.

I utarbeidelse av konsekvensutredningen skal kommunen ta utgangspunkt i *relevant og tilgjengelig informasjon og anerkjent metodikk* jf. konsekvensutredningsforskriften (KU-forskriften) § 17 andre ledd og tredje ledd. For konsekvensutredning av tema klima og miljø skal Miljødirektoratets veileder M-1941 benyttes.

I veileder M-1941 vil konsulent/kommune blant annet finne svar på krav til prosess og innhold, hvordan en vurderer kunnskapsgrunnlaget, miljøkonsekvensene av planen og eksempler på gode miljøløsninger.

Kravet til konsekvensutredningens innhold følger av KU-forskriften kapittel 5. Minimumskravet for temaer som skal utredes fremkommer av KU-forskriften § 21. I planbeskrivelsen kap. 5 *Verdi og konsekvensutredning* har kommunen for «Miljø og naturressurser» kun listet opp enkelte av disse temaene. Økosystemer, nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål, friluftsliv, forurensning utover støy, vannmiljø jf. vannforskriften er miljøtemaer i § 21 som ikke er listet opp.

Naturmangfold

Dersom det mangler informasjon om viktige forhold for beslutningen, må det innhentes ny kunnskap jf. KU-forskriften § 17. Se mer om utredningskrav i [Miljødirektoratets veileder M-1941 til KU-forskriften](#).

Det er ikke foretatt naturtyperegistrering, verken etter DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets instruks (NiN), innenfor planområdet. Det er tidligere registrert masimjelt (CR – kritisk truet) og en rekke trua og nær trua arter i planområdet og omegn. Det nevnes i oppstartsvarselet forekomsten av lappsanger (EN – sterkt truet). I tillegg er karplantene masimjelt (CR) og kveinhavre (EN) freda trua arter med forekomst i Kautokeino kommune. Det er utarbeidet en [handlingsplan](#) for å sikre bevaring av de norske bestandene av disse med flere (Arnesen m.fl. 2015).

Det er ikke foretatt registreringer av naturtyper innenfor planområdet, men i tilknytning til dette. Kjente naturmangfoldsverdier i og utenfor planområdet indikerer at det kan være forekomster av viktig naturmangfold også innenfor planområdet.

Ved kartlegging av naturtyper med hjemmel i forskrift om konsekvensutredning kapittel 5 (§ 17), er det i dag Miljødirektoratets instruks som er gjeldende, jf. Miljødirektoratets nettsider. Krav til metode: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/naturkartlegging/myndigheter/bestille-kartlegging-av-naturtyper-pa-land/krav-til-kartleggingen/>

Konklusjon

Statsforvalteren ser derfor behov for nykartlegging innenfor planområdet. Dette gjelder i første rekke der det i planen foreslås endret arealbruk. Kartleggingen bør utføres i et tilstrekkelig arealmessig omfang slik at det er mulig å foreta alternativvurderinger. Kartlegging må gjennomføres sommeren 2023 dersom kommunens fremdriftsplan (ferdigstille saken 2024) skal følges. Dersom kommunen behov for veiledning kan Statsforvalterens miljøavdeling kontaktes.

Vannmiljø i konsekvensutredning

Kommunen skal utrede «Vannmiljø jf. vannforskriften» som et eget tema i konsekvensutredningen jf. KU-forskriften § 12. En overordnet plan skal gi en beskrivelse av vannmiljøet (økologiske og kjemiske forhold) i planområdet. En slik beskrivelse skal jf. Miljødirektoratets veileder M-1941 inneholde:

- a. Kart som viser oversikt over innsjøer, vassdrag, sjøområder og grunnvann
- b. Beskrivelse av dagens miljøtilstand i vannforekomstene
- c. Oversikt over miljømålene som er satt for vannforekomstene
- d. Planlagte eller igangsatte tiltak som skal beskytte, forbedre eller gjenopprette tilstanden
- e. Dersom planen gjelder tema som er løftet fram i [nasjonale føringer](#) for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene må dette nevnes i oversikten.

I [Vann-nett](#) finner kommunen informasjon om berørte vannforekomster. De regionale vannforvaltningsplanene er planer etter plan- og bygningsloven og vannforskriften. Planene har dermed samme virkning som øvrige regionale planer jf. plan- og bygningsloven [§ 8-2](#).

Vannforvaltningsplanene ligger på [Vannportalen](#).

Vi viser til de nasjonale føringene og forventningene til kommunens arbeid med vannforvaltning i arealplanleggingen:

[Nasjonale føringer for vassforvaltninga](#): *Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann. Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann.*

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#): *Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom tiltak og god arealforvaltning. Regjeringen legger vekt på at kommunale planer tar hensyn til vassdragenes bruks- og verneverdier.*

Regjeringen forventer at kommunene vurderer arealbruken i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv.

Utmarksbruk og friluftsliv

Friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. For å ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag for vurdering av ulike arealformål i planarbeidet, er det viktig at kommunen gjør et grundig arbeid med konsekvensutredningen for friluftsliv. Det ligger flere friluftslivsområder kartlagt og verdisett i 2018 i og rundt Máze, jf. naturbase.no. Kommunen skriver i planprogrammet at det i prosjektet med kartlegging og verdisetting av friluftsområder i kommunen er anbefalt at kartet oppdateres i forbindelse med rullering av arealdelen. Statsforvalteren er enig i kommunens vurdering om at kommunedelplan for Máze er en overordnet plan der denne anbefalingen gjelder. Vi støtter at friluftskartleggingen bør oppdateres i forbindelse med dette planarbeidet.

Statsforvalteren vil fremheve at det er viktig med stor grad av medvirkning fra allmenheten (inkl. barn og unge) i arbeidet med konsekvensutredningen og utarbeidingen av planen. Det er viktig å ha et bevisst forhold til stier, løyper som er viktige for friluftslivet, samt tilkomstveger og -stier til viktige friluftsområder og områder for utmarksbruk. I et folkehelseperspektiv er lett adgang til nærfriluftsområder et svært viktig bidrag.

Vi anbefaler at kommunen tar i bruk muligheten for å avsette områder for grønnstruktur og/eller hensynssoner friluftsliv i kommunedelplanen.

Innleggelse av data i offentlige databaser

Vi minner om § 24 i forskrift om konsekvensutredninger. Her heter det:

«Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredninger skal systematiseres i samsvar med standarder når slike foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstilleren selv legge inn de innsamlede dataene i offentlige databaser.»

For naturmangfolddata finnes det databaser som er laga for å ta imot slike data: Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens artskart.

Tiltakshaver/kommunen skal sende naturmangfoldrapport og data i SOSI eller SHAPE-format til Statsforvalteren. Tiltakshaver/kommunen skal selv sørge for å legge inn artsdata i artskart, før utlegging av reguleringsplan med konsekvensutredning til offentlig ettersyn.

FAGLIGE INNSPILL

Kantsone langs vassdrag

Vannressursloven § 11

Kantsoner har generelt høy verdi for landskap og biologisk mangfold. Kantvegetasjon langs vann og vassdrag står her i en særstilling. De fungerer som viktige landskapselement, som levested for svært mange planter og dyr. Kravet om å opprettholde kantvegetasjon er gitt i vannressursloven § 11. Her heter det:

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr (...).»

Statsforvalteren forventer at kommunen fastsetter bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag. Bredden på vegetasjonsbeltet må fastsettes ut fra kriteriene i vannressursloven § 11 første ledd, altså slik at vegetasjonsbeltets funksjon opprettholdes. Kommunens ansvar etter lovens § 11 fremgår av NVEs Veileder nr. 2/2019, Kantvegetasjon langs vassdrag. Myndigheten til å gi dispensasjon fra vannressursloven § 11 er delegert til Statsforvalteren.

Varig vernet vassdrag

Kautokeinoelva er varig verna jf. Verneplan I for vassdrag. Innenfor 100m-beltet langs varig verna vassdrag skal kommunen legge til grunn [Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag](#). Vurderinger etter retningslinjene skal fremgå av utredningen.

I verneplan I ble det spesielt lagt vekt på å sikre vassdrag med store landskaps- og friluftslivsverdier, men også verdien for vilt, fisk og naturvern ble tatt med i vurderingen. Statsforvalteren forventer planen ivaretar den vassdragsnære naturen innenfor planområdet og at det settes av en tilstrekkelig hensynssone langs vassdraget som ivaretar kantsonens funksjon for naturmangfold på land og i vassdraget, som landskapselement og som arena for utøvelse av friluftsliv.

Etter [forskrift 10. november 1994 om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag](#), er myndighetene på alle nivåer og i alle sektorer **forpliktet til å ta hensyn til verdiene i de verna vassdragene. Kommunen skal legge retningslinjene til grunn for planlegging etter plan- og bygningsloven**. De rikspolitiske retningslinjene gjelder vannstrengen og et belte inntil 100 m langs denne, samt andre deler av nedbørsfeltet som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi.

For å oppnå de nasjonale målene for forvaltningen av de vernede vassdragene skal det, jf. de rikspolitiske retningslinjene pkt. 3 andre ledd, særlig legges vekt på/gi grunnlag for å:

- f. unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø,*
- g. sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene,*
- h. sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i områder nær befolkningskonsentrasjoner,*
- i. sikre verdien knyttet til forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørfelt som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi,*
- j. sikre de vassdragsnære områdenes verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.*

I retningslinjenes Vedlegg 1 er anbefalt virkemiddelbruk etter pbl. for å ivareta de nasjonale målene for forvaltning av vernede vassdrag, gjennom bl.a. bruk av arealformål bruk- og vern av sjø og

vassdrag og LNFR, hensynssoner som ivaretar natur- og friluftslivsverdiene også ut over vannstrengen og lokaliseringkriterier i LNFR-spredt.

I retningslinjene omfatter begrepet landskapsbilde (jf. pkt 3a) både naturlandskap og kulturlandskap. Vi minner om at eventuelle skader på verdifulle eller potensielt verdifulle områder for landbruk eller reindrift er blitt tillagt vekt ved fastsettelsen av enkelte vassdrags verneverdi (jf. pkt 3e).

Tiltak i strid med de rikspolitiske retningslinjene for varig vernede vassdrag vil være i konflikt med nasjonale/vesentlig regionale miljöhensyn jf. KLDs innsigelsesrundskriv T-2/16 pkt. 3.12.

Vannforskriften § 12

Vannforskriften gir rammer for vannforvaltningen i Norge. Vannmiljøet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Ved inngrep i vann er dokumentasjon og vurdering av tiltaket etter vannforskriften § 12 en sentral del av kravet til kunnskapsgrunnlaget. Før ny aktivitet eller nye inngrep kan tillates, må effektene av tiltaket vurderes, bl.a. om det vil gi endret miljøtilstand i den berørte vannforekomsten(e).

Kunnskapsgrunnlaget for miljøtilstanden i vann framgår av databasen vann-nett. Klassifiseringen av miljøtilstanden i databasen gir grunnlaget for vurderingene etter § 12. For nærmere veiledning til bruk av vannforskriftens § 12 viser vi til brev fra KLD datert 23. februar 2015 (tilgjengelig på vannportalen.no).

I brev datert 12. juli 2021 har Klima- og miljødepartementet oppdatert veiledning til bruk av vannforskriftens § 12, og spesielt lagt inn ny presisering om vurderinger etter denne bestemmelsen i plansaker.

Kommunen skal vurdere om nye tiltak (herunder også tiltak på land) kan påvirke vannforekomsten negativt jf. vannforskriften § 12.

Vannforekomsten Kautokeinoelva (ID: 212-958-R) ligger innenfor planområdet jf. vann-nett. Kautokeinoelva har god økologisk og kjemisk tilstand som miljømål jf. Regional vannforvaltningsplan. Miljøtilstanden er i dag satt til god økologisk og udefinert kjemisk tilstand. «Diffus avrenning fra beite og eng», «diffus avrenning fra spredt bebyggelse» (avløp) og «punktutslipp fra søppelfylling» er trukket frem som påvirkninger.

Vi gjør oppmerksom på at de regionale vannforvaltningsplanene er planer etter både vannforskriften og plan- og bygningsloven og har samme virkning som øvrige regionale planer jf. pbl. § 8-2

Forurensning

Grunnforurensning – tidl. søppelfylling og nåværende sivil skytebane

Innenfor planområdet er det et område med mistanke om forurenset grunn jf. Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase. Dette er en tidligere søppelfylling hvor det er etablert en sivil skytebane i dag. Områder med forurenset grunn skal avmerkes med hensynssone H190 jf. Pbl. § 11-8 punkt a. Det kan også gis bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for tiltak og/eller virksomheter innenfor planområdet, jf. plan- og bygningsloven § 12-7.

Statsforvalteren gir sjelden utslippstillatelser for utslipp til grunn og vann fra sivile skytebaner. Det vil derfor være fornuftig å regulere utslipp gjennom juridisk bindende bestemmelser til en eventuell fremtidig reguleringsplanen for området.

Naturtjenester i Nord har på vegne av kommunen gjennomført miljøundersøkelser i 2020 ved nedlagte deponier i kommunen, dette etter pålegg fra Statsforvalteren. Søppelfyllingen innenfor planområdet er her omtalt som «Masi 2». Det er her kun undersøkt om det er forhøyede verdier av miljøgifter i vassdrag nært søppelfyllingene, og sedimentene i deponiområdet er ikke prøvetatt.

Skytebanestøy

Vi gjør oppmerksom på at kommunen fra 01.01.2020 selv er forurensningsmyndighet for støy fra sivile skytebaner. KLDs retningslinje T-1442/2021 for behandling av støy i arealplanlegging og Miljødirektoratets veileder til retningslinjen, M-2061 om støy i arealplanlegging skal legges til grunn i det videre arbeidet. Se også Kulturdepartementets veileder for planlegging av skytebaner.

Statsforvalteren forventer at det i planen ikke legges til rette for støyomfølsom bebyggelse nærmere skytebanen enn anbefalte støysoner i T-1442/2021 og M-2061.

Reindrift

Reindriftsinteressene må involveres i planarbeidet i tråd med de alminnelige reglene om medvirkning i plan- og bygningslovens § 5-1.

Det bør i planarbeidet vurderes om det er områder som bør omfattes av hensynssone reindrift, H_520.

Landbruk

Máze har aktiv jordbruksdrift og store områder med fulldyrka jord. Det er også store arealer innenfor planområdet med dyrkbar jord. Konsekvensen for landbruket i området må utredes og beskrives i planarbeidet.

Vi minner samtidig om at regjeringen har sagt at jordvernet skal styrkes. Det innebærer at all dyrka og dyrkbar mark har stor verdi, og bare unntaksvis skal kunne omdisponeres til irreversible utbyggingsformål.

Barn og unge

Barn og unge er satsingsområde for Statsforvalteren, og vi ber om at det i planprosessen særskilt vurderes hvordan barn og unge kan involveres i arbeidet med å forme framtidig arealbruk i Máze. Plandokumentene må beskrive virkningene av planforslaget for barn og unges oppvekstmiljø, jf. RPR for barn og unge i planleggingen kap 4.

Universell utforming

Det er et uttalt nasjonalt mål at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Etter diskriminerings- og likestillingsloven har alle virksomheter en plikt til å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og seniorrådet bør involveres i planprosessen. Planbeskrivelsen må gjøre rede for hvordan universell utforming er ivaretatt i planforslaget. Statsforvalteren anbefaler at universell utforming vektlegges særskilt ved å innarbeide følgende forslag til bestemmelse i planforslaget: «Ved søknad om rammetillatelse skal det gjøres rede for hvordan universell utforming er ivaretatt. Redegjørelsen skal følges opp av en kotesatt utomhusplan». En slik bestemmelse øker bevisstheten om universell utforming og sikrer at hensynet til universell utforming blir nærmere vurdert i søknadsfasen.

Klimagassreduksjoner og klimatilpasning

Norge har forpliktet seg til å redusere de nasjonale klimagassutslippene med 55 % innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2050. Det vil si 90-95% reduksjon i klimagassutslippene innen 2050. Harstad kommune har i sin klima- og energiplan fra 2018 mål om å redusere utslippene med 40% innen 2030. Dette krever en rask og omfattende omstilling i alle deler av samfunnet i tråd med de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Kommunen og lokale utbyggere spiller en viktig rolle. Statsforvalteren anbefaler derfor at lavest mulig klimagassutslipp blir et grunnleggende prinsipp i det videre arbeidet med delplanen.

Det er kommet mange gode planleggingsverktøy for klimagassreduksjoner, som kan benyttes i planprosessen. Vi anbefaler veilederen fra Viken fylkeskommune om hvordan kommunene kan ta klimahensyn i plan- og byggesaksbehandlingen.

Helt konkret kan det vurderes om en klimavennlig utbygging skal være et av formålene med planen, f.eks. slik Øyriket «skal være et foregangsområde med hensyn til å sikre livskvalitet og meget lave utslipp av klimagasser» (fra områderegulering for Sandvika sentrum øst, Bærum kommune).

Byggene som føres opp i dag, vil fortsatt være i bruk i 2050, når Norge skal være et lavutslippssamfunn. Vi oppfordrer tiltakshaver til å planlegge og prosjektere bebyggelsen slik at den får så lave klimagassutslipp som mulig i et livsløpsperspektiv. Aktuelle tiltak kan være bruk av gjenbruksmaterialer og å planlegge for framtidig ombruk av materialene. Det er også mulig å gi en presiserende bestemmelse til områdene som avsettes til utbygging i planen, f.eks. som dette fra den samme områdereguleringen: «Det forutsettes at byggene er klimanøytrale eller plusshus.»

Forslag til bestemmelser:

Flere kommuner har innarbeidet bestemmelser om klimahensyn og -vurderinger i sine arealdeler. Vi anbefaler at Kautokeino kommune vurderer å innarbeide noen av følgende bestemmelser i delplanen. Dette er eksempler som er hentet fra gjeldende arealplaner i andre kommuner:

- a) I alle planer og ved større tiltak skal mulighetene for bruk av ny, fornybar energi utredes.
- b) I alle offentlige byggeprosjekter skal det vurderes om det kan benyttes gjenbruksmaterialer.
- c) Ved alle byggeprosjekter skal det planlegges for framtidig ombruk av byggematerialene.

Alternative formuleringer:

I alle planer og større tiltak skal det, tilpasset tiltakets omfang, redegjøres for:

- Tiltak for å redusere energibruk
- Tiltak for å redusere klimagassutslipp
- Valg av energiløsninger og byggematerialer

d) Klimagassberegninger skal utarbeides i forbindelse med alle større tiltak som gjelder:

- Vesentlige naturinngrep
- Nybygg større enn 1000 m² BRA
- Ved valg mellom riving eller renovering av eksisterende bygg.

Vi anbefaler at kommunen legger veilederen om klimagassberegninger fra Bergen kommune til grunn.

Gravplass

Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og skal selv, i samråd med gravplassmyndigheten, regulere slikt areal. Regulert areal til ny gravplass eller utvidelse av gravplass skal om mulig også omfatte en buffersone mellom gravplassareal og naboskap. Gravplass skal skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging. Ingen kan ha veirett over gravplass, det kan heller ikke være noen former for luftstrek. Ved avsetting av nytt gravplassareal, vær oppmerksom på grunnforholdene, om de er egnet for gravlegging.

Gravplass inngår ofte i et område med fredet/listeført kirke eller andre verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, slik at gravplassen/kirkestedet som hovedregel skal avsettes som hensynssone.

Det kan være hensiktsmessig å benytte arealformålet «grav- og urnelund» istedenfor «offentlig eller privat tjenesteyting». Gravplassen er i praksis vanskelig å benytte eller omregulere til andre formål.

Se også gravplassloven, [gravplassforskriften](#), [Rundskriv Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#) (Barne- og familiedepartementet og Klima- og Miljødepartementet) og [Gravplassveilederen](#).

Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

ROS-analysen skal utarbeides i tråd med veilederen *Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging* (2017). Vi gjør oppmerksom på at veilederen i tillegg til sjekklister sier at det skal gjøres analyser av konkrete, sannsynlige hendelser, jf. kap 4.4 og vedlegg 1 i veilederen. Vi minner samtidig om at risikoog sårbarhetsanalysen skal vurdere om framtidige klimaendringer vil gi et endret risiko- og sårbarhetsbilde, jf. de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning kap 4.

Dersom delplanen skal hjemle utbygging uten krav om reguleringsplan, må ROS- analysen vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som er av betydning for om arealet er egnet til utbygging, og om utbyggingen kan føre til endringer i risiko- og sårbarhetsforhold (jf. PBL § 4-3). Vi viser til kommunal og distriktsdepartementets rundskriv H-5/18:

«Ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad. Kravet til ROS-analyse i lovens § 4-3 vil da ikke være oppfylt.»

Naturmangfold og naturmangfoldloven

Vi minner om naturmangfoldlovens krav i § 7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 i besluttede vedtak. Kommunedelplanen må bygge på en vurdering etter de miljørettslige prinsippene både for det enkelte tiltaket i planen, og for planforslaget i sin helhet. Statsforvalteren anbefaler at disse vurderingene innarbeides i planbeskrivelsen. Se mer informasjon i Klima- og miljødepartementets veileder T-1554 B *Naturmangfoldloven kapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk.*

Spredt utbygging i LNFR

I en distriktskommune vil det være nyttig å sette av områder i LNFR-sonen i medhold av § 11-7 nr 5b). Dette betinger at kommunen har avklart omfang og lokalisering av utbyggingen gjennom å definere antall enheter og hvilke lokaliseringskriterier som gjelder ved en søknad om utbygging. I slike områder er det viktig at sektorinteresser som landbruk, friluftsliv, natur og miljø er avklart og tatt tilstrekkelig hensyn til. KMD har kommet med en ny veileder i mai 2020 som bør benyttes: Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder.

Slike områder gir også kommunen et godt grunnlag for å styre utbyggingen med begrenset ressursbruk samtidig som alle sektorinstanser på forhånd har gitt sin tilslutning. Lokalisering og omfang av slike områder må være tilpasset et reelt behov.

Områder med fortettingspotensial, jf. Prinsipper angitt i SPR SBAT, kan settes av som byggeområder med plankrav, eller med bestemmelser i hht. pbl § 11-10. Dette siste alternativet gir da mulighet for byggesaks-behandling direkte med grunnlag i KPA.

Bevaring naturmiljø (hensynssone)

Vi anbefaler at kommunen avsetter viktige områder for biologisk mangfold som hensynssone H560 bevaring naturmiljø. Dette inkluderer områder med kartlagte naturtyper av verdi. Områder med viktige/verdifulle naturtyper bør ikke inkluderes i arealformål som tillater bebyggelse.

Idrettsanlegg

Vi ber kommunen ta inn bestemmelse som sikrer at nyetableringer og rehabilitering av kunstgressbaner med gummigranulat utformes i tråd med de nye kravene i forurensningsforskriften kap. 23A *Utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale* (ikrafttredelse juli i 2021).

Oversending av planforslag i SOSI-format før høring

Vi ber om at kommunen sender planavgrensningen som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket på epost planTRF@kartverket.no så snart som mulig. Samtidig ber vi om at forslag til plankart sendes som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket på samme e-postadresse, før høring. Kartverket vil utføre en teknisk kontroll av planen og melde eventuelle rettingsbehov. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut på høring.

Den digitale planen lagres i en regional høringsdatabase som de statlige og regionale

høringsinstansene benytter i sin saksbehandling. Dette forenkler saksbehandlingen og gir raskere og bedre høringsuttalelser.

Samordning og planforum

Planen inngår i Statsforvalterens samordningsoppgave. Ordningen gir Statsforvalteren fullmakt til å samordne og eventuelt avskjære innsigelser fra statlige myndigheter.

Når planen legges ut til offentlig ettersyn og høring ber vi om at det settes av god tid til høringsprosessen. Vi erfarer at korte frister, for eksempel minimumsfristen på 6 uker, ofte fører til anmodning om forlenget høringsfrist fra regionale myndigheter. Dette må det tas hensyn til.

Kautokeino kommune er nå i gang med et omfattende arbeid som også vil kreve god dialog med ulike regionale myndigheter. Vi vil oppfordre kommunen til dialogmøter med sektormyndigheter underveis i prosessen slik at aktuelle løsninger kan drøftes tidlig i planprosessen.

Vi vil også oppfordre kommunen til å legge planen fram i regionalt planforum, både til orientering, men også for mer prinsipielle avklaringer. Avklaringer bør skje før kommunen legger planforslag ut til offentlig ettersyn og høring. Det bør være et mål å løse flest mulig uklarheter og/eller uenigheter så tidlig som mulig.

Statsforvalteren vil gjerne bidra ved behov for råd og veiledning i den videre prosessen med utredning og utarbeidelse av planen. Vi oppfordrer kommunen derfor til tett dialog og ønsker at kommunen har en lav terskel for å ta kontakt.

Med hilsen

Oddvar Brenna
fagkoordinator areal

Iris Jæger
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE
SAMEDIGGI / SAMETINGET
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 701
Ávjovárgeaidnu 50
Postboks 5091
Majorstua

9815 VADSØ
9730 KARASJOK
0301 OSLO

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE
Bredbuktnesveien 6
9520 KAUTOKEINO

Dato: 10.02.2023
Dok.nr: 23/03338-5
Deres ref: 2022/2040-4
Saksbehandler: Nora Dahl

Innspill til varsel om oppstart av planarbeid - kommunedelplan for Máze - Kautokeino kommune

Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelsesloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Troms og Finnmark fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 12.01.2023, med høringsfrist til 13.02.2023. Seksjon for plan, miljø og levekår har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Saksopplysninger

Kautokeino kommune har vedtatt igangsetting av arbeidet med å rullere kommunedelplanen for Maze. Gjeldende kommunedelplan fra 1993 er i dag dårlig egnet som et overordnet styringsverktøy for framtidig arealbruk i Maze. Hensikten med rulleringen er å oppgradere kommunedelplanen på områder hvor dette anses nødvendig slik at planen på en best mulig måte blir et tjenlig verktøy for å løse de arealbruksmessige utfordringene kommunen vil stå ovenfor i tiden framover.

Det er opplyst at det anses at planarbeidet utløser krav om konsekvensutredning. Fylkeskommunen er enig i vurderingen.

Planfaglige innspill

Generelt

Planprogrammet skal gi et grunnlag for videre planarbeidet ved å gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Fylkeskommunen mener av det utarbeidede planprogrammet er svakt. Det gir ikke tilstrekkelig beskrivelse av planområdet utenom avgrensingen og hva det avsatte området ikke skal inneholde. Det mangler og å gi noen føringer utenom hva som er fastsatt i samfunnsdelen, over hva kommunen ønsker med planarbeidet. Det er derfor vanskelig for oss å komme med noe mer enn en generell uttalelse til oppstartsvarselet.

Postadresse:

Troms og Finnmark fylkeskommune
Postboks 701, 9815 Vadsø

Kontakt:

E-post: postmottak@tffk.no
Telefon: 77 75 50 00

Nettside:

tffk.no

Barn og unge

Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen er viktig å ivareta. Retningslinjene er klar på at det i nærmiljøet skal finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Gode uteoppholdsarealer vil derfor være areal som gir mulighet for ulike typer lek på ulike årstider, kan brukes av ulike aldersgrupper og er store nok. Hvis dette ikke realiseres innenfor planområdet, må det i planbeskrivelsen avklares hvordan dette er tenkt ivaretatt på andre måter.

Herunder bør det og inkluderes gang- og sykkelvei for sikker ferdsel for bosatte innad i Maze.

Klimaendringer og klimatilpasning

Fylkeskommunen vil minne om at man i planbeskrivelsen skal vurdere tiltakets påvirkning på klimagassutslipp og klimaendringer. Plan- og bygningsloven § 3-1 g) slår fast at «Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov: (...) g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport.» Se også statlige planretningslinje for klima- og energi og klimatilpasning kap. 4.

Planforslagets klimatilpasningstiltak skal alltid beskrives i alle reguleringsplaner – uavhengig av planes hensikt og størrelse. Det skal redegjøres for hvilken måte planforslaget tilpasser seg de forventede klimaendringene. Oppsummer og beskriv hvilke tiltak og løsninger som tar hensyn til nåværende og framtidige klimaendringer. Avbøtende tiltak må vurderes og tas med i bestemmelser.

Universell utforming

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi i regjeringens handlingsplan for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak, og har særlig fokus på personer med nedsatt funksjonsevne. Dette inkluderer funksjonsnedsettelse knyttet til syn, hørsel, bevegelse, forståelse og følsomhet for miljø-påvirkning.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak jf. plan- og bygningsloven § 1-1, femte ledd.

Grad av utnyttning

Grad av utnyttning må føres på planen eller fastsettes i reguleringsbestemmelsene. Andre beregningsmåter enn de som er definert i byggteknisk forskrift kapittel 5 kan ikke benyttes. I områder for kjøpesentre/forretning skal grad av utnyttning alltid fastsettes som bruksareal (BRA), jfr. byggteknisk forskrift § 5-1. Dette må følges opp i det videre planarbeidet.

Estetikk

Kommunen har et stort ansvar for å sikre estetisk kvalitet i våre omgivelser. Estetisk kvalitet skal ligge som en grunnleggende premiss i all planlegging, jf. plan- og bygningslovens formålsparagraf.

Oversending av planforslag – SOSI

Ved høring av planforslag ber vi om at SOSI-fil og PDF inkl. tegnforklaring av plankartet sendes Kartverket på e-post; planTRF@kartverket.no. Kartverket utfører en teknisk kontroll av planen og melder ev. rettingsbehov tilbake til kommunen. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut.

Innspill – Friluftsliv og naturmangfold

Friluftsliv og muligheten til å utøve tradisjonelt friluftsliv er svært viktig for innbyggerne, og viktig å ivareta spesielt med hensyn til barn og unges fysiske og psykiske helse. Det er viktig å ivareta nærfriluftslivsområder og tilgjengeligheten til dette. Det gjøres gjennom å påse at viktige utfartsområder for gående, syklende etc. ivaretas og tilgjengeliggjøres for allmennheten. Det bør i størst mulig grad unngås nedbygging av mye brukte grøntarealer og grønne korridorer i bolig- og næringsområder, samt at tilgjengeligheten bør være nært der folk bor og oppholder seg.

Kautokeino kommune har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder i henhold til Miljødirektoratets veileder, og dette arbeidet er som kommunen selv påpeker relevante for rulleringen av plan for Maze og bør revideres i sammenheng med planarbeidet. Fylkeskommunen er enig i at det er hensiktsmessig å etablere arbeidsgrupper som ivaretar hensynet både til friluftsliv og naturmangfold som foreslått, samt at verdiene knyttet til utmarksbruk og friluftsliv skal vurderes i en forenklet verdi- og konsekvensvurdering. Fylkeskommune anser det også som svært hensiktsmessig og positivt at det utarbeides temakart knyttet til temaet.

Innspill – Vannforvaltning/vannforskriften

Troms og Finnmark fylkeskommune er vannregionmyndighet for Troms og Finnmark vannregion og Norsk-finsk vannregion. Regional vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram for planperiode 2022-2027 er godkjent av departementene, og skal legges til grunn for kommunal, regional og statlig planlegging. Planene setter konkrete miljømål for alt vann, både elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Planene er tilgjengelig på fylkeskommunen sine nettsider under gjeldende planer og strategier.

Vannforskriften § 4 sier at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes, med sikte på at vannforekomstene skal ha god eller svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand.

Kommunen har som planmyndighet ansvaret for at miljømålene og hensynet til vannmiljø innesluttet i planarbeidet på alle nivåer. Dette forutsetter at den enkelte kommune jobber systematisk med miljøtiltak og ivaretar vannmiljøet aktivt gjennom sin samfunns- og arealplanlegging. I den nasjonale godkjenning fremhever departementet at kommunene har en avgjørende rolle for å nå målet og god tilstand i norsk vann.

For ytterligere informasjon om kommunens rolle i vannforvaltningsarbeidet vises det til [Klima- og miljødepartementet sin presisering av kommunenes oppgaver og ansvar i vannforvaltningen](#).

Vannforvaltning i kommunedelplanen

Vannmiljø med en god miljøtilstand er helt grunnleggende for samfunnet, naturmangfoldet og folkehelsen. Vannmiljø sin betydning bør derfor omtales som et sentralt tema. Kommunens ansvar som sektormyndighet i vannforvaltningsarbeidet bør tydeliggjøres. Dette ved å vise til vannforskriften, nasjonale føringer og regional vannforvaltningsplan nevnt ovenfor.

Det er positivt at det skal gjøres en verdi- og konsekvensvurdering med hensyn til miljø- og naturressurser. I denne sammenhengen må det gjøres konkrete vurderinger opp imot vannforskriften og de enkelte vannforekomstenes vedtatte miljømål. Det må beskrives hvordan vannmiljøet i vannforekomstene skal ivaretas. Dersom det er risiko for at planlagte tiltak eller aktiviteter kan medføre at miljømålene ikke nås eller tilstanden forringes, må det gjøres en vurdering etter vannforskriften § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep. For bruk av vannforskriften § 12 vises det til Klima- og miljødepartementet sitt [veiledningsbrev](#).

På grunn av forventet avrenning eller utslipp kan et planlagt tiltak komme til å påvirke en vannforekomst selv om avstanden er betydelig. Det er viktig at kommunen legger dette til grunn og ser det i sammenheng med faktorer som håndtering av overvann og utslipp fra kommunalt og privat avløp.

Vedlegg 7 i den regionale vannforvaltningsplanen inneholder planretningslinjer for å unngå forringelse av miljøtilstanden i vann og for å bidra til å nå miljømålene fastsatt i planen. Det forventes at retningslinjene tas i bruk og innarbeides i det videre arbeidet med kommunedelplanen. I denne sammenhengen vises det også til Miljødirektoratet sin digitale veileder om [vannmiljø i arealplanlegging](#).

Planområdet grenser til Kautokeinovassdraget som er et varig vernet vassdrag. Planarbeidet må derfor ha et særlig fokus på hvordan verneverdiene og miljøtilstanden til vassdraget skal ivaretas. Fylkeskommunen viser i denne sammenhengen til [rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag](#).

Kunnskapsgrunnlag om vannmiljø

Kautokeino kommune er en del av Alta, Kautokeino, Loppa og Stjernøya vannområde. For dette vannområdet er det utarbeidet interkommunale dokumenter hva gjelder hovedutfordringer for vannmiljøet og tiltaksprogram for planperiode 2022-2027¹. Detaljert informasjon om vannforekomstenes miljøtilstand, påvirkninger og miljømål er tilgjengelig i databasen VannNett. Veiledningsvideo for bruk av Vann-Nett er tilgjengelig [her](#).

Ved behov kan vannområdekoordinator for Alta, Kautokeino, Loppa og Stjernøya vannområde kontaktes: Amund.Suhr@alta.kommune.no

Innspill - Folkehelse

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet med utgangspunkt i oversikten etter folkehelseloven § 5 (jf. plan- og bygningsloven § 11). Kunnskapsgrunnlaget skal identifisere de viktigste utfordringene for folkehelsen i kommunen. Kunnskap om hva som bidrar til gode steder for mennesker er viktig i kommunal planlegging. Gode steder, bo- og nærmiljøer skal gi mulighet for aktivt, sosial og trygg livsutfoldelse for alle. Slike hensyn må ivaretas i samfunns- og arealplanleggingen, og i de delplaner kommunen utarbeider.

Fylkeskommunen anbefaler at folkehelseaspektet bør komme tydelig frem i alle kommunens planer, slik som kommunen har skrevet i mål 3.2 a i kommuneplanens samfunnsdel. Fylkeskommunen oppfordrer kommunen til å aktivt bruke kunnskapsgrunnlaget kommunen har over befolkningens helse og livskvalitet i det ordinære planarbeidet etter plan- og bygningsloven, slik at kommunen kan arbeide systematisk og langsiktig med utfordringene.

Avslutning

Vi ønsker lykke til med planarbeidet. Ta gjerne kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis.

Med hilsen

Rita Bakken
Seksjonsleder plan, miljø og levekår

Nora Dahl
Arealplanrådgiver

---

¹ [Hovedutfordringer og tiltaksprogram 2022-2027 \(vannportalen.no\)](#)

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET